

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 390/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., Ž., zastúpenej advokátom JUDr. V. J., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 61/2008 z 11. júna 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 184/2007 z 22. októbra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., odmieta z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. V. J., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 61/2008 z 11. júna 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 184/2007 z 22. októbra 2007.

Toto „spojenie“ s označeným rozsudkom ústavný súd chápal tak, že je v príčinnej súvislosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, keďže bolo dôvodom na podanie dovolania. Označené rozhodnutie krajského súdu bolo meritórne posúdené v konaní ústavného súdu č. k. III. ÚS 345/09-10 z 11. novembra 2009.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co/184/2007 z 22. októbra 2007 potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 626/97-375 z 23. marca 2007, ktorým okresný súd *„návrh navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 6. 6. 1997, ktorým sa domáhal, aby sa odporcovi zakázalo, aby bez súhlasu súdu predal, daroval, previedol, založil alebo akýmkoľvek iným spôsobom zmenil alebo obmedzil svoj vlastnícky vzťah k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. Ž. zapísaným na liste vlastníctva č. 5214 ako dom č. súp. 886 postavený na KN parc. č. 2641, KN parc. č. 2640 - záhrada o výmere 92 m² a KN parc. č. 2641 - zastavaná plocha o výmere 157 m² vo vzťahu k tretím osobám, a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu o nahradení vyhlásenia vôle odporcu na uzavretie kúpnej zmluvy, v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 8C 626/97 zamietol. Súčasne nahradil vyhlásenie vôle odporcu, že ako predávajúci uzatvára kúpnu zmluvu s navrhovateľom ako kupujúcim, v znení predloženom navrhovateľom v tomto konaní, ktoré sa stalo prílohou rozsudku okresného súdu, č. k. 8C 626/97-375 zo dňa 23. 3. 2007. Odporcu zaviazal nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 13.101,-Sk do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.“*

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co/184/2007 z 22. októbra 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 30. januára 2008, označeným uznesením odmietol.

Sťažovateľ vo svojom dovolaní namietal, že

- mu ako účastníkovi konania krajský súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom,

- rozhodoval vylúčený sudca,

- rozsudkom odvolacieho súdu bol zmenený rozsudok prvostupňového súdu.

Prípustnosť dovolania sťažovateľ odôvodnil § 237 písm. f) a g) a § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a celý návrh odôvodnil podľa § 241 ods. 2 OSP tým, že

- v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 OSP,

- konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil tým, že vo veci už tri roky rozhodoval okresný súd, pričom dva razy krajský súd (rozsudkami z 29. apríla 2003 a 26. septembra 2005) rozsudky okresného súdu (z 28. januára 2002 a 27. októbra 2003, ktorými okresný súd návrh žalobcu zamietol) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie aj s vyslovením svojho právneho názoru. „Pôvodný“ senát okresného súdu sa dva razy nestotožnil s vysloveným právnym názorom krajského súdu. „Nový“ senát právny názor krajského súdu rešpektoval a v podstate sa s ním aj stotožnil. „*Stotožnenie a rešpektovanie právneho názoru spomenul a odvolával sa naň pri ústnom odôvodnení vyhláseného prvostupňového rozsudku. V písomnom odôvodnení prvostupňového rozsudku už fakt rešpektovania právneho názoru KS Žilina neuvádza.*“

Sťažovateľ v súvislosti s novelizáciou Občianskeho súdneho poriadku uvádza:

„V priebehu súdneho konania došlo k novele úpravy podmienok prípustnosti dovolacieho konania, keď bolo z OSP vypustené ustanovenie § 238 ods. 3 písm. b), ...

Touto novelizáciou zákonodarca zasiahol retroaktívne do mojich práv účastníka. Pôvodne odvolací súd 2 x zrušil rozsudok prvostupňového súdu z dôvodu iného právneho názoru. Podľa názoru sťažovateľa odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok z dôvodu viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu tak ako to uviedol v ústnom odôvodnení svojho rozsudku po jeho vyhlásení.

Ak sa zmenila právna úprava podmienok dovolacieho konania, a v priebehu konania došlo aj k zmene úpravy odvolacieho konania, nemal odvolací súd prvostupňový rozsudok zrušiť a vrátiť vec na nové konanie s vysloveným právnym záverom odlišným od záveru vysloveného prvostupňovým rozsudkom, ale mal rozsudok zmeniť. Tým, že prvostupňový rozsudok 2x zrušil v podstate vždy z dôvodu svojho odlišného právneho názoru, cielene vo veci vytváral, pre prípad opakovaného podania odvolania, podmienky pre potvrdenie prvostupňového rozsudku. U sťažovateľky, ako účastníkovi konania, tak došlo k vylúčeniu prípustnosti podania dovolania. Novelizácia podmienok prípustnosti dovolacieho konania takto retroaktívne spôsobila pre sťažovateľku zmenu podmienok konania oproti tým, ktoré existovali v čase, keď do konania vstúpil.

Aj tieto skutočnosti treba hodnotiť ako porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces.“

Sťažovateľ je toho názoru, že odvolací súd porušil jeho práva na spravodlivý súdny proces, pretože sa napr. v odvolacom konaní

„- nevysporiadal s otázkou právnej dôvodnosti a možnosti zmeny žalobného petitu a dokazovania existencie hmotne právneho dôvodu zmeny žalobného petitu,

- nevysporiadal sa s otázkou aplikácie právnych viet a záverov rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. I Cdo 109/2004, ako dovolacieho súdu na prejednávanú vec,

- nevysporiadal sa s otázkou rozporu medzi výrokom a odôvodnením prvostupňového rozsudku v otázke určenia príslušenstva stavby a pozemku,

- nevysporiadal sa s otázkou platnosti právneho úkonu uzavretia zmluvy o budúcej zmluve - prvostupňový súd v odôvodnení uvedie, že je preukázané, že Mgr. H. síce ako konateľka sťažovateľa vykonávala pri podpise zmluvy o budúcej zmluve vôľu žalobcu (t. j. zo zmluvy protistrany), ale podstatné je, že ako konateľka zaväzovala sťažovateľa, a aj keď to nebola jej vôľa, nie taký úkon protiprávnym právnym úkonom.

- nevysporiadal sa so skutočnosťami, ktorými sťažovateľ preukazoval neplatnosť zmluvy o budúcej zmluve z dôvodu neurčitosti opisu a určenia príslušenstva predávanej veci. Porušovateľ ako odvolací súd o tejto otázke vôbec nekonal a ani sa touto skutočnosťou nepotreboval alebo nechcel zaoberať. Napriek takému a určite nesprávnemu právnemu

názoru prvostupňového súdu, že príslušenstvom stavby sú trvalé porasty. Obhájiť takýto právny nonsens bolo zrejme nemožné, preto ho odvolací súd mlčky obišiel.“

Sťažovateľ je toho názoru, že jeho právo na spravodlivý proces bolo porušené, pretože boli porušené zásady rovnosti v konaní, keďže postup predsedu senátu nebol postupom nestranného a nezávislého sudcu. Podľa názoru sťažovateľa predseda senátu naznačoval počas pojednávania konaného na okresnom súde 23. marca 2007, ako má navrhovateľ (druhá strana) vo veci postupovať. Sťažovateľ preto dospel k presvedčeniu, že v prvostupňovom konaní rozhodoval vylúčený sudca vzhľadom na jeho niektoré postupy.

Porušovateľ (najvyšší súd) sa podľa sťažovateľa odmietnutím podaného dovolania stotožnil so závermi a postupom oboch inštitúcií podriadených súdov, čím svojím rozhodnutím tiež porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces a základné právo vlastníť majetok.

Sťažovateľ navrhuje, aby *„Ústavný súd Slovenskej republiky ním podanú sťažnosť prijal na prerokovanie a po jej prerokovaní vyslovil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k.: 5 Cdo/61/2008 zo dňa 11. 06. 2009, v spojení s právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. 9Co/184/2007 zo dňa 22. 10. 2007, porušil ústavné práva sťažovateľa, a to právo domáhať sa svojho práva na nestrannom a nezávislom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na verejné prerokovanie jeho veci a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušil jeho základné ľudské právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 5Cdo/61/2008 zo dňa 11.06.2009 zrušil, a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Z tohto dôvodu berúc do úvahy znenie časti sťažnosti nadpísané ako „*V. Návrh na rozhodnutie*“, ktoré je podľa obsahu návrhom na rozhodnutie a vzhľadom aj na skutočnosť, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd sa v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 2/05, III. ÚS 19/05) zaoberal len návrhmi a požiadavkami uvedenými v petite, a preto sa nezaoberal námietkou porušenia základného práva sťažovateľa vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorá bola naznačená v odôvodnení sťažnosti.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Vo vzťahu k časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Zásadnou námietkou sťažovateľa bolo jeho tvrdenie, že najvyšší súd v dovolacom konaní sp. zn. 5 Cdo 61/2008 svojím rozhodnutím z 11. júna 2009 porušil označené práva sťažovateľa tým, že sa stotožnil so závermi a postupmi okresného súdu a krajského súdu.

Ústavný súd preto preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 11. júna 2009 vydané v dovolacom konaní sp. zn. 5 Cdo 61/2008 a posudzoval, ako sa najvyšší súd vysporiadal s dôvodmi podaného dovolania, a to predovšetkým odňatím možnosti sťažovateľovi konať pred súdom a tvrdením sťažovateľa, že rozhodoval vylúčený sudca.

Najvyšší súd sa s otázkou prípustnosti dovolania a dovolacími dôvodmi vysporiadal takto:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.“

Najvyšší súd k namietaným vadám konania krajského súdu v napadnutom uznesení uviedol:

a) k odňatiu možnosti konať pred súdom:

„S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednáwanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f) O. s. p. a vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g) O. s. p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožni realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1) odňatie možnosti konať pred súdom, 2) to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3) možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných

práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f) O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a odporcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie Ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.“

b) k námietke, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca:

„Pokiaľ dovolateľ namietal, že v konaní pred súdom prvého stupňa ako aj v odvolacom konaní rozhodoval vylúčený sudca, takéto skutočnosti z obsahu spisu nevyplývajú. Dovolací súd vychádzal pritom z ustanovenia §14 ods. 1, 3 O. s. p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejedávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo jeho v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: 1) k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania

a rozhodnutia o veci, alebo 2) k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3) k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2).

Dovolateľ v celom konaní žiadnu relevantnú námietku zaujatosti vo veci konajúcich sudcov neuplatnil, a i v dovolacom konaní ich zaujatosť vyvodzuje len z ich postupu v konaní a v konečnom dôsledku z vysloveného právneho názoru. Takéto dôvody pre zaujatosť sudcu však nie sú okolnosťami, ktoré by napĺňali pojem vady uvedenej v § 237 písm. g) O. s. p. a tvorili tak právne relevantný záver pre posúdenie prípustnosti inak neprípustného dovolania.“

c) k nedostatočnému odôvodneniu písomného vyhotovenia rozhodnutia:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu v tom smere, že sa nevysporiadal odvolací súd so všetkými hmotnoprávnymi a procesnými skutočnosťami.“

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa správnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).“

Najvyšší súd na základe uvedeného uzavrel:

„Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p., a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Predmetné rozhodnutie (jeho odôvodnenie) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok argumentov a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu a najmä rozsahom odôvodnenia nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej

neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, k čomu v danom prípade nedošlo. Závery vyslovené v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľné, nesignalizujúce možnosť existencie príčinnej súvislosti medzi napadnutím rozhodnutím a namietaným porušením označených základných práv sťažovateľa.

Ústavný súd z obsahu napadnutého uznesenia zistil, že najvyšší súd sa dovolacími dôvodmi sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého dovolacieho rozhodnutia, ktoré sú podľa názoru ústavného súdu dostatočne odôvodnené. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozhodnutím (odôvodnením rozhodnutia najvyššieho súdu) a namietaným porušením označených práv sťažovateľa.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými základnými právami, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2009